

С т а н о в и щ е

Относно конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ по професионално направление 6.3. „Животновъдство“, научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, обявен от Земеделския Институт, гр.Стара Загора при ССА- гр. София

От проф. д-р Стайка Станева Лалева, избрана за член на научно жури със Заповед № НП-07-58/02.10.2017г. на председателя на ССА гр София.

По обявения в „Държавен вестник“, бр. 59 от 21.07.2017г. от Земеделския Институт, град Стара Загора конкурс за заемане на академична длъжност „Професор,, в професионално направление 6.3. „Животновъдство,, по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, единствен кандидат е доц. д-р Магдалена Георгиева Облакова.

Доц. д-р Магдалена Георгиева Облакова е родена на 20.05.1963г., гр. София. През 1988г. завършва Висш институт по Зоотехника и Ветеринарна медицина, гр. Стара Загора и се дипломира като Магистър зооинженер. От месец януари 1990 г. до юни 1993 г. е редовна аспирантка в Катедра „Генетика, развъждане и биотехнология в животновъдството“, на Московска Ветеринарна академия, където защитава докторска дисертация на тема „Естественна резистентност и кариотипическа нестабилност в ходе онтогенеза у телят трансплантантов“ и получава образователната и научна степен „Доктор“. От 1996 г. е избрана за н.с.ст. в Института по Птицевъдство, гр.Костинброд, секция „Общоползвателни породи кокошки и пуйки“- гр. Стара Загора.

От 2007 г. е ст.н.с. д-р (доцент) в секция „Птицевъдство“ на Земеделски институт-Стара Загора по научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ с научно направление 6.3 „Животновъдство“. Професионалният интерес на кандидата е основно в следните области: Развъждане, генетика, селекция, репродукция, качество на месо и яйца от птици, генетични параметри и възпроизводство на селскостопанските животни, поведение на селскостопанските птици, кариотипични изследвания, химичен мутагенез, газпродукция от преживни и птици в контекста на климатичните промени.

Научноизследователската дейност на доц. д-р Магдалена Георгиева Облакова е организирана в 24 научноизследователски проекти и такива за обучение. Ръководител е на 2 и изпълнител в 10 научни проекти към ССА. Участва в шест финансирани от външни организации и шест по международни програми, финансирани от ЕС проекти.

Общата публикационна дейност на автора се състои от 115 бр. научни публикации от които 49 бр. са представени за придобиване на научна степен доцентв т.ч. дисертационен труд , и 66 бр. научни публикации по специалността за обявения конкурс, от които 3бр. са под печат. В представените 115бр. научни статии използваните езици са както следва: Английски език- 51.30%, Български език- 44.3 % и Руски език- 4.34%. В специализирани научни издания са отпечатани- 105бр. научни публикации. От тях публикации в международни издания с импакт фактор (IF) и импакт ранг (SJR) са 11 бр.; публикации в международни издания без импакт фактор (IF) и импакт ранг (SJR)- 39 бр.;

публикации в български списания- 24 бр.; публикации в научни сборници и списания от конференции- 29 бр.; резюмета публикувани в чуждестранни сборници- 2 бр.

От представените за рецензиране 66 бр. научни публикации- 41 бр. са на английски език (62.12%) и 25 бр. са на български език (37%). Доц. д-р Магдалена Облакова е самостоятелен автор в 4бр. (6%), първи автор в 13бр. (19.69%) и втори автор в 23бр. (34.84%).

Обобщен импакт фактор (IF) от публикации е $IF=8.041$ в т.ч. преди хабилитиране- $IF= 0.638$ и след хабилитиране- $IF= 7.403$. Обобщен импакт ранг (SJR) от публикации- 1.966 преди хабилитиране- $SJR =0.395$ и след хабилитиране- $SJR= 1.571$

Д-р Магдалена Облакова има издадени 10 научно- популярните статии, книги и брошури в областта на Развъждане и селекция в птицевъдството сред които: Причини за ниската оплодяемост и люпимост на яйцата от кокошки и пуйки, Пуйката сигурен източник на доходи от селскостопанския двор, Производството на пуешко месо- перспективен източник на доходи от селскостопанския двор и др.

От представените научни публикации за конкурса и подлежащи на оценка (66 бр.) 49 бр. са цитирани, от които 22 бр. са публикации в научни списания с IF и SJR. Доц. д-р Магдалена Облакова е представила списък на 138бр. цитирания, от които в международни издания с импакт фактор (IF) и (SJR) 38 бр. Обобщен импакт фактор (IF) от публикации цитирани в списания с импакт фактор, съобразно импакт фактора на списанията за съответната година е 22.721 и обобщения импакт ранг (SJR) от публикации цитирани в списания с импакт ранг, съобразно импакт ранга на списанията за съответната година 17.786.

Общият импакт фактор на кандидата след придобиване на научна и образователна степен доцент е $IF=30.124$ формиран от 4 публикации в списания с $IF=7.403$ и цитирания в 22 научни публикации, отпечатани в списания с импакт фактор ($IF=22.721$). Имайки предвид цифрите мога да потвърдя, че кандидатът превишава наукометричните изисквания на ЗРАСРБ и ПРАС на ССА.

В тематично отношение представените за рецензиране научни публикации могат да се разделят на шест основни групи:

1. Научни публикации свързани с проучване и използване в селекцията на някои фенотипни и генотипни параметри при птици (кокошки, пилета бройлери и пуйки) (3, 4, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 25, 27, 28, 30, 32, 34, 35, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 52, 55, 56, 58, 59, 61, 62, 63, 64).

2. Научни публикации свързани с проучване на генетичната структура на популациите птици (кокошки и пуйки)- (2, 33, 36, 45).

3. Научни публикации свързани с изучаване взаимодействието генотип- среда при кокошки, пуйки, пъдпъдъци и зайци (1, 7, 8, 12, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 32, 38, 40).

4. Научни публикации свързани с проучване на някои екстериорни и интериорни показатели при пуйки и кокошки (11, 15, 51, 53).

5. Изучаване влиянието на нови фуражни източници върху продуктивността на селскостопански птици (23, 24, 29, 31, 44, 50, 54).

6. Научни публикации свързани с цитогенетични проучвания и генетичен мониторинг при човека (37, 38).

7. Проучено е нивото на парникови газове при храносмилателния процес на преживни животни чрез използването на „*In vitro*“ система- 57, 60.

Получените резултати от цялостната изследователска дейност, се концентрират в някои по- важни приноси с оригинален характер

- направена цялостна оценка на Национален Генофонд линии кокошки, по основни качествени и количествени признаци с оглед използването им при създаването на нови линии. В процеса на създаване са установени основните продуктивни характеристики на новосъздадените линии. (2, 27, 28, 34, 35, 49)

- Установено е и въздействието на околната среда в условия на комфорт и стрес върху ензимната активност при пуйки родители за бройлери с *HMCD*. (20)

- Изследван е ефекта на алкилиращия агент циклофосфамид върху генетичния апарат и имунната система на опитни животни- зайци. Доказано е мутагенното и имunosупресивно му действие. (38).

- Оценен е и хетерозисният ефект при дву- и тринейни хибридни комбинации от яйценосно направление. (42, 43).

- Проучено влиянието на свързания с пола ген (*dw*) детерминиращ проявата на джуджевизъм, проявен при женски птици от линия *F* и позитивният ефект на този ген върху икономически значимите показатели- консумация и оползотворяване на фуража, люпимостта е предпоставка за създаване на по- ефективна майчина форма (45).

- Установена е честотата на алелите в локуса *K*, обуславящи скоростта на оперение, при две изходни линии от породата Бял плимутрок и влиянието им върху растежните способности и продуктивните показатели. (33, 36).

- Изучено е влиянието на генотипа и пола върху продуктивността и икономическата ефективност от отглеждането на бавно растящи пилета бройлери. (62, 63, 64).

По-важни приноси с научно- приложен и теоретичен характер са:

- Изпитване на две нови бройлерни комбинации, както и бройлерни хибриди на водещи световни фирми и направения сравнителен анализ е приложен широко използвания в практиката на ЕС специфичен показател „индекс на продуктивността“ (41, 54, 62).

- Направената фенотипна характеристика на местните и локално адаптирани породи птици е първа стъпка за планиране управлението на генетичните ресурси в птицевъдството (47).

Приноси с научно- приложен и потвърдителен характер са:

- Проучване влиянието на факторът линейне върху морфологичните и търговски качества на яйцата от стоковия хибрид *Bovans Braun* (7, 12), както и върху липидния им състав (8).

- Установен е ефектът от храненето на комбиниран фураж за птици, в състава на който влизат различни варианти на алтернативни протеинови източници (23,24, 44,54)

- Проучване влиянието на полибактериалния имуномодулатор *Natstim®* върху нивото на някои фактори на естествената резистентност на организма и ръста и развитието на пилета бройлери и кокошки родители за бройлери (51 53).

- Установен е ефектът от включването на пробиотик в смеските за кокошки от бройлерно и яйценосно направление върху продуктивните показатели, морфологичните и функционални качества на яйцата (29, 31).

Учебно- образователната дейност на доц. д- р Магдалена Облакова се изразява в обучение на докторанти и преподавателска дейност. Тя е ръководител на трима докторанти от които, 1 защитил, 2 зачислени. Преподавателската дейност (лекции, упражнения) на кандидата започва през учебната 1988- 1999г. с практически занятия по дисциплината „Генетика“ от специалност „Животновъдство“ към Аграрен факултет на Тракийски Университет- гр. Стара Загора- 170 ч. Лектор е в курсове за придобиване на квалификация „Окачествител на яйца за консумация“ - 120ч. и по проект „Обучение на фермери- животновъди“ към МТСП- 80 ч. Обучава техник- животновъди по Птицевъдство в проект по „Създаване на център за обучение на възрастни по животновъдство към

Селскостопанска академия“, финансиран по Програма ФАР-44 ч. Ментор е на 7 студенти по програма на МОН „Студентски практики- Фаза I”.

Професионалните умения и качества кандидата проявява в някои научни и професионални организации, което говори за известността сред научните и производствените среди в бранша, на който е посветила цялата си научна, практическа дейност и знания. Сред най- емблематичните е членството ѝ в Научен съвет на Земеделски институт- град Стара Загора от 2007год. до сега, Управителен Съвет на Международния Европейски Проект COST Action 15224"Identifying causes and solutions of keel bond damages in laying hens", СУБ от 1996г., управителния съвет на Развъдната Асоциация по Птицевъдство, контролният съвет на „Продуктов борд за яйца, птиче и заешко месо и др.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Представените от д-р Магдалена Облакова материали по конкурса са доказателство за една респектираща научна, научно-приложна и образователна дейност. Тя превишава значително изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на ССА за „Професор“. Това ми дава основание да дам висока положителна оценка и препоръчам на членовете на Почитаемото Научно жури да предложат на Научния съвет при Земеделски институт – Стара Загора, ИРА – Пловдив и ИРР – Варна да избере доц.д-р Магдалена Георгиева Облакова на академична длъжност „Професор” по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването”, професионално направление 6.3. „Животновъдство

10.11.2017 г
Стара Загора

Изготвил становището:
/проф.д-р Стайка Лалева/

